

Basın Açıklaması

Kırgızistan'da Yakalanan Rus Casusları: Amaçları Paralı Asker Devşirmek miydi, Yoksa Bir Darbe Girişiminde mi Bulunacaklardı?

17 Nisan'da Kırgızistan Ulusal Güvenlik Komitesi (GKNB), Ukrayna savaşına savaşçı devşirme suçlamasıyla Oş şehrinde dört kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar arasında Rusya'nın uluslararası işbirliği ajansı Rossotrudničestvo tarafından finanse edilen Rus Evi çalışanı Natalya Sikirina, Oş Belediyesi medya biriminden uzman Sergey Lapoşkin ve Celal-Abad bölgesindeki Mayлуу-Suu fabrikasında görevli Rus vatandaşı Viktor Vasiliev bulunmaktadır.

Söz konusu gözaltıların ardından Rus medyasında Kırgızistan yönetimini hedef alan sert açıklamalar yer aldı. Rusya Uluslararası İşbirliği Ajansı Başkanı Yevgeny Primakov, Natalya Sekrina'nın serbest bırakılacağını kaydederek, "Bu düpedüz bir provokasyondur. Natalya mutlaka serbest kalacak. Bizim için değerli olan insanları asla yalnız bırakmayız ve bu işin sonu onlar için hiç de iyi olmayacak." ifadelerini kullandı.

Soruşturma kapsamında gözaltına alınan Natalya Sikirina'nın, Temmuz 2024 itibarıyla Rus Evi bünyesinde görev yaptığı belirlendi. Sanıklardan Viktor Vasiliev'in ise birden fazla Telegram kanalı üzerinden Rus propagandası yaptığı, bu mecraları aktif biçimde yönettiği tespit edildi. Vasiliev, iki hafta önce yapılan bir söyleşide, yaklaşık altı aydır Afrika'da yaşadığını belirtti. Wagner özel askeri şirketinin başkanı Yevgeniy Prigojin'in ölümünün ardından, Viktor Vasiliev'in, Rusya'nın Afrika'daki jeopolitik etkisini artırmak amacıyla Burkina Faso'da bir etki kampanyası yürüttüğü kaydedildi. Vasiliev'e ait Telegram kanalları ve dijital medya ağları, Kırgızistan'da da aktif biçimde faaliyet göstermektedir. Regnum Haber Ajansı'nın genel yayın yönetmeni Marina Ahmedova, Telegram üzerinden yaptığı açıklamada, Vasiliev'in Afrika ve Orta Asya uzmanı olarak görev yaptığını söyledi.

25 Nisan'da Kırgızistan Devlet Ulusal Güvenlik Komitesi Başkanı Kamçibek Taşiyev ile Rusya'nın Kırgızistan Büyükelçisi Sergey Fakanov arasında gerçekleştirilen görüşmenin ardından, Natalya Sikirina ve bir diğer sanık hakkında ev hapsi kararı verildi. Bu durum, Kırgız rejiminin Moskova karşısında pozisyon değiştirdiğine, hatta kısmen teslimiyet gösterdiği işaret etmektedir.

Rusya-Kırgızistan ilişkilerindeki gerilimin temel nedenleri şunlardır:

Birincisi: Sovyetler çöktükten sonra bile Rusya, Orta Asya'da – özellikle de Kırgızistan'da – etkisini kaybetmedi. Kırgızistan özelinde ise halk ayaklanmalarını, tıpkı 2005'te Akayev'in devrilip yerine Bakiyev'in geçirilmesinde olduğu gibi, kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirerek siyasi krizleri manipüle etti. Ardından Bakiyev'in Amerika Birleşik Devletleri ile ilişkiler kurmaya başlaması üzerine, 2010 yılında yerine Atambayev getirildi. Ardından Atambayev sorun çıkarınca, Rusya kontrolündeki Ceenbekov başa geçti. Bu süreç boyunca Moskova, geleneksel sert baskı politikalarını sürdürdü. Ne var ki, 2020 seçimlerinin ardından patlak veren halk ayaklanması, Rusya'yı olağan dışı bir hamle yapmaya ve cezaevinde bulunan Sadır Japarov'u desteklemeye zorladı. 2022'de başlayan Ukrayna Savaşı, Rusya'yı Orta Asya'yı kendi yörüngesinde tutmak için politikalarında bir esneklik göstermeye mecbur etti. Bunun üzerine Kırgızistan hem Çin'le iş birliğini artırdı hem de Batı'ya bazı kapılar açtı. Çin'le imzalanan stratejik anlaşma, önemli ulusal kaynakların Çinli şirketlere devredilmesi ve hızla büyüyen ticaret hacmi, Kırgızistan'ın doğuya yönelişinin en net göstergeleri arasında. Ayrıca, Rusya'nın yıllardır engellediği Çin-Kırgızistan-Özbekistan demiryolu projesi, 27 Aralık 2024'te resmen hayata geçirildi.

Yukarıda belirtilenlere ek olarak, 25 Haziran 2024 tarihinde Kırgızistan yönetimi, Avrupa Birliği ile "Ortaklık ve İş Birliğini Güçlendirme Anlaşması" imzaladı. Bu anlaşma çerçevesinde imzalanan ikili protokoller, AB'nin ülkedeki etki alanını genişletmesine olanak sağladı. Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula

von der Leyen, 3 Nisan 2025'te Özbekistan'ın Semerkand kentinde düzenlenen AB-Orta Asya Zirvesi'nde konuştu. Von der Leyen, AB'nin "Küresel Geçit" projesi kapsamında Orta Asya'ya yönelik 12 milyar avroluk dev bir yatırım paketi açıkladı. Bu yatırımlar esas olarak bölgedeki değerli madenlerin çıkarılması ve taşınmasını amaçlıyor. Kırgız yönetimi bu adımla da yetinmeyerek, Başbakan Adilbek Kasımov'un geçtiğimiz Nisan ayında Washington'a gerçekleştirdiği ziyaret sırasında nadir toprak elementlerinin çıkarılması ile ilgili görüşmeler yapıldı. Ziyaret sırasında ayrıca Kambar-Ata 1 hidroelektrik santrali projesi de ele alındı.

Tüm bu hamleler, Kremlin'i rahatsız etti ve Moskova'yı uzun süredir "arka bahçesi " olarak gördüğü bölgeye karşı tutumunu gözden geçirmeye itti. Trump'ın iktidara gelişiyle birlikte, Rusya'nın küresel konumu bir süreliğine güçlendi. Bu da Moskova'nın Orta Asya'ya daha fazla odaklanmasının önünü açtı. Rusya'daki göçmen işçilere yönelik yasaların daha da sıkılaştırılması bu sürecin ilk sinyalleri oldu. Sonrasında ise Rus güvenlik görevlilerinin bir hamamda Kırgız göçmenlere saldırması, ülkede büyük halk tepkilerine neden oldu. Bu olaylarla eş zamanlı olarak, Kırgızistan rejimi ülkede darbe girişiminde bulunmakla suçlanan birkaç kişiyi gözaltına aldı. Ardından Rus istihbarat ajanları tutuklandı ve bir kısmı ev hapsi cezasına çarptırıldı.

Yukarıda aktarılan gelişmelerden de anlaşılacağı üzere, Kırgızistan yönetiminin Rus ve Rus kökenli Kırgız vatandaşlarını tutuklaması, Rusya'ya karşı bir başkaldırı olarak değil, iktidarını koruma çabası olarak değerlendirilmelidir. Ukrayna'daki savaş için Kırgız vatandaşlarının devşirildiği yönündeki suçlamalar ise, halkı manipüle etmeye yönelik kurgulanan stratejik bir dezenformasyon kampanyasının parçasıdır. Daha önceki raporlarda, Ukrayna'daki savaşa 360 Kırgız vatandaşının katıldığı ve bunlardan 38'inin hayatını kaybettiği bildirildi. Ancak tüm bu olaylar, Rusya ile Kırgızistan arasında herhangi bir anlaşmazlığa yol açmadı. Bu yüzden Rusya'nın Orta Asya'daki yönetimlere daha fazla baskı yapması muhtemel. Kırgızistan yönetiminin bu baskıya direnebilmesi için başka bir güçlü aktörün koruması altına girmesi gerekecek. Eğer bu güç Amerika Birleşik Devletleri olacaksa, Donald Trump'ın dış politikadaki pragmatik ve ticari yaklaşımı bellidir. Trump, Kırgızistan gibi sınırlı doğal kaynaklara sahip ülkeler uğruna Moskova ile doğrudan çatışmaya girmeyi rasyonel görmeyebilir; dahası, kendi çıkarı için kukla liderleri gözden çıkarmakta hiç tereddüt etmez.

Avrupa'ya dayanabilir mi? Ukrayna olayında görüldü ki, Amerika olmadan Rusya'ya karşı koyamıyorlar. Komşusu olan Ukrayna'ya bile sahip çıkamayan bir Avrupa, bizim gibi uzak ülkeleri hiç koruyamaz.

Çin'e gelince, ekonomik çıkarlar her zaman ilk sıraya koyar. Üstelik izlediği dikkatli denge politikası sayesinde elde ettiği fırsatları kaybetmek niyetinde değil. Özellikle Çin'e bel bağlamak, Doğu Türkistan'da yaşananların da gösterdiği gibi, tüm halkın "Çinlileşmesi" tehlikesini beraberinde getirecektir ve orada kardeşlerimize yapılan zulümler artık herkesin bildiği bir gerçektir.

Bu nedenle, ey Kırgızistan'daki yöneticiler! Müslümanlara ve İslam'a güvenin, işlerinizi Allah'a havale edin. Kâfir sömürgecileri memnun etmek için çıkarılan İslam karşıtı yasalar, onları asla memnun etmeyecektir. Bu nedenle, yalnızca Allah'a tevekkül ederek dünya ve ahiret mutluluğuna ulaşın. Allah *Subhânehü ve Teâlâ* şöyle buyurdu:

وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ "Müminler, yalnız Allah'a dayanıp güvensinler." [Ali İmran 122]

حزب التحرير

Hizb-ut Tahrir

Kırgızistan

Medya Bürosu

www.hizb-ut-tahrir.org | www.hizb-ut-tahrir.info | www.turkiyevilayeti.com